

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

lună 1 cor. 70 bani, $\frac{1}{4}$ an 5 cor., $\frac{1}{2}$ an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, $\frac{1}{4}$ an 7 cor., $\frac{1}{2}$ an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 bani
a treia-oară 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 16.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se însoțesc.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografie”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weiss Bernat și la tot

TRIBUNA

Chestia pasivității politice
a Românilor din Ungaria.

Sub titlul acesta „Revista Ilustrată” din București, redactată de compatriotul nostru Ioan Rusu Abrudeanu, publică următoarea remarcabilă scrisoare, drept răspuns la întrebările în scris, făcute de dl. Rusu-Abrudeanu:

Sibiu, 17 Ian. 1901.

Stimate dle Redactor!

Prețuita d-voastră scrisoare mi-a sosit la timpul cel mai nepotrivit, căci, condamnați din partea guvernului maghiar la nelucrare și tăcere, e greu a cunoaște pe deplin dispoziția actuală a partidului nostru național cu privire la participarea sau neparticiparea sa în alegerile ce se vor face în curând pentru dieta maghiară; și e greu a vă pute da răspuns în calitate în care mi-l cereți — ca president al partidului național român din Transilvania și Ungaria — la întrebările pe care mi-le adresați.

Nu cunosc deci pe deplin voința întregului nostru partid, pentru-că voi înțelegea numai într-o nouă conferință națională, compusă din reprezentanți aleși ai întregului popor român, fi poate fi dată posibilitatea să se manifesteze.

Cunosc însă pulsul și sentimentele poporului român din patria noastră, cunosc geniul bun al națiunii noastre, care până acum ne-a condus totdeauna pe căi bune și cred că pe asemenea căi ne va conduce și în viitor — și de aceea nu ca president al partidului național român din patria noastră, ci ca simplu membru al acestui partid socotesc că vă răspund în deplină cunoștință cu sentimentele poporului român deoparte, iar de altă parte cu intențiunile genului bun al națiunii române, când la întrebările ce ați binevoit a-mi adresa, vă dau următorul răspuns:

Întrebați:

I. — Ce credeți d-v., ca șef al partidului național, despre părăsirea pasivității în fața unor viitoare alegeri legislative în Ungaria?

Știu că la d-v., în România, e lătită mult ideea că noi, Românii de aici, am face bine dacă am părăsi terenul pasivității politice și am căuta să intrăm în parlamentul maghiar, pentru a pute ajunge la o înțelegere cu Maghiarii. Lucrul vine de acolo că frații noștri de peste Carpați nu sunt pe deplin orientați cu privire la pasivitatea inaugurată de noi în politica noastră națională.

Noi am decretat pasivitatea din motive grave, cari ne-au constrins să o primim ca tactică politică. Am decretat-o întâiu pentru-că nu ne convenia sistemul de guvernare, existent astăzi, care a depus puterea în mâinile unei singure națiuni aflătoare în minoritate față de celelalte națiuni din țară, cari asemenea fac parte din stat și contribuie cu sânge și avere la susținerea lui.

Împrejurările au creat la noi un stat, o Ungarie, care nu e statul dorit de toate popoarele ce locuiesc în ea, ci este o Ungarie a unei singure națiuni, a națiunii maghiare, care, ajunsă stăpână pe situația politică, nu s'a mulțumit numai că ne-a înjghebat la carul ei de politică exclusiv maghiară, punându-ne în spinare toate sardiniile grele și despoind-ne de toate drepturile cetățenești, cum ați văzut, până chiar și de dreptul cel mai elemental, dreptul de întrunire, ci atentează în continuu chiar și la viața noastră națională, căutând a ne maghiariza cu ori-ce preț.

Situația aceasta gravă ce ni-s'a creat în statul ungur, noi nu o putem schimba prin intrarea noastră în parlamentul maghiar, pentru-că trimițând 30 sau 40 de deputați naționali în camera ungură, lucru de altfel astăzi imposibil, în chestiile care ne privesc pe noi, Ungurii vor avea totdeauna cu ei restul parlamentului, de oare-ce ei se ceartă între ei pe ori-ce temă, numai pe tema con-

servării de eghemonie și a lășării de rasă nu. Față de Români ar păși deci toți solidari și noi am fi puși din nou în situația de a eși din dietă. Unde mai pui, că prin intrarea noastră în parlamentul maghiar am recunoaște de legală situația politică ce ni-s'a creat, pe când prin pasivitatea noastră de astăzi opunem un veto permanent, eșit din pieptul unui întreg popor, anomaliilor din statul nostru, care se resumă în faptul, ca minoritatea să stăpânească majoritatea.

Al doilea motiv, care ne împedecă de a pute abandon pasivitatea este și împrejurarea, că ceea-ce ne-a făcut la timpul său să o decretăm există și azi și astfel neschimbându-se motivele, nu se poate schimba nici atitudinea noastră politică.

Aceste motive sunt următoarele hotărâri ale parlamentului maghiar:

a) uniunea Ardealului cu Ungaria, făcută fără consimțământul nostru, ba chiar în contra energicelor noastre protestări;

b) legea electorală excepțională pentru Români, cu un cens special pentru Transilvania și cu privilegii pe seama Ungurilor;

c) împărțirea meșteșugită a cercurilor electorale, așa ca majoritatea să fie luată din mâna Românilor în toate cercurile;

d) atrocitățile devenite proverbiale la alegerile parlamentare din Ungaria.

Din aceste motive, care nu mai există astăzi? Se zice, că cel din urmă, fiindcă s'a adus o lege, prin care se garantează libertatea și curățenia alegerilor. Dar' nu avem noi oare și alte legi care ne garantează drepturi și nu sunt executate în partea lor referitoare la Români și la celelalte naționalități din țară? Sau se poate crede, că legea s'a adus anume pentru noi, ori că față de noi va presta ea proba de foc a imparțialității? Eu n'o cred aceasta, dar' chiar așa de ar fi, mai rămân celelalte trei motive, cari există și azi și ne silesc în mod imperios să rămânem în pasivitate și mai departe.

În pasivitate avem să rămânem mai ales din motivul, că aceasta ne-o ordonă hotărârile conferinței noastre naționale din trecut — și aceste hotărâri sunt obligatoare pentru noi până la eventuala lor modificare, făcută ear' prin adunarea generală a reprezentanților poporului român din patria noastră.

Cu dela sine putere nu poate face nimeni abatere dela hotărârile acestea. Întrebați mai departe:

II. — Dacă există sau nu un curent în acest sens printre Românii de dincolo (adecă la noi)?

Răspund: Da, există un curent în o mare parte de oameni, cari nu cunosc luptele noastre din trecut și cari, împinși de curentul materialist de astăzi, ar dori să-și facă pe calea aceasta carieră. Dar' ori-cât de puternic ar fi acest curent și ori-câți ar fi partizanii sei, politica ce o vor face îi privește pe dinșii; nu în numele poporului român și nu în numele partidului național român vor intra ei în parlamentul maghiar, dacă vor pute intra!

Vin la a treia întrebare:

III. — Care credeți că ar fi câștigul cauzei naționale prin părăsirea pasivității și prin intrarea Românilor în lupta electorală?

Răspund: Nu câștig, ci pierdere evidentă ar rezulta dintr-o astfel de schimbare de front, și anume din motivul că n'am fi în stare să scoatem din urnă nici măcar un singur deputat național, pentru-că și nouă ne-ar pune guvernul unguresc, întocmai ca cel austriac Românilor bucovineni, contra-candidați tot dintre Români, dar' bine văzuți la guvern, și ne-ar bate cu oamenii noștri, făcându-ne de ris în fața lumii.

Faptul că unul ori altul dintre cei-ce eventual ar intra în dietă ar ajunge într-o funcțiune înaltă, în justiție sau administrație, cum s'a mai întâmplat și în trecut, nu-l pot considera câștig pentru

poporul român, ci numai pentru persoana respectivă, favorizată de noroc și de guvernul căruia i-a făcut servicii.

Am ajuns la ultima întrebare, care e cea mai delicată:

IV. — Dacă acest lucru (intrarea în parlament) nu s'ar întâmpla, cum credeți d-voastră să duceți pe viitor lupta pentru realizarea programului național?

Grea întrebare, la care e și mai greu de răspuns!

Soarta popoarelor e în mâna lui Dumnezeu și în prima linie în El ne-am pus și noi toată nădejdea și încrederea. El nu poate să ne voiască decât binele, căci sub scutul lui ocrotitor am trăit în trecut când de atâtea-ori ne aflam în gura morții. Avem credința că El ne va scoate odată la malul dorințelor noastre.

Dar' când? Asta e chestia. Sosirea acestui moment ar trebui accelerată. Această parte a chestiunii cred că vă aparține și d-voastră, frații noștri din regat, cari în urma frumoasei poziții câștigate în concertul statelor europene veți pute din când în când să vă ridicați vocea în interesul nostru, căci e imposibil ca durerile ce le suferim noi să nu fie simțite și de cealaltă parte a corpului nostru național, pe care o formați d-voastră.

Realizarea justelor noastre aspirațiuni se va accelera prin evenimentele ce se desfășură mereu în Europa și cu deosebire în cealaltă parte a monarchiei noastre.

Să avem deci încredere deplină în dezvoltarea evenimentelor, căci și ele își au logica lor și se produc totdeauna în chip firesc.

Împrejurările pot să aducă cu ele ca să se impună necesitatea eșirii noastre pe plan, ca factor de importanță în stat, și atunci vom ști să ne precizăm condițiunile. Până atunci rezistența pasivă, manifestată și în trecut, este cea mai bună, cea mai sigură și pentru adversarii nostri politici cea mai usturătoare armă, de care ne putem folosi și acum și pe care o vom folosi și în viitor.

Dr. Ioan Rațiu.

Sibiu, 4 Martie 1901.

SITUAȚIA ÎN AUSTRIA continuă a fi încurcată. Guvernul a inițiat tratări cu Cehii, ca să încete cu obstrucția și să voteze legea de recrutare și de spirit. Se zice, că tratările au un rezultat satisfăcător. În tabăra partidelor germane e mare agitația, de oare-ce se vorbește, că guvernul ar fi făcut Cehilor concesii naționale politice, de ceea-ce Germanii nici nu vor să audă.

Tratările se vor sfârși azi sau cel mult mâine. Dacă ele nu vor fi satisfăcătoare, se afirmă, că ședințele reichsrath-ului vor fi amânate.

Din dietă. Desbaterile bugetului ministerului de honvezi, au decurs monoton. Deputații opoziționali tot cânteau cel vechiu il repetază: crearea artileriei și trupelor tehnice pentru honvezime, ca astfel și în privința armatei naționale să se apropie de independență. Constată cu tristeță, că oficerii de honvezi nu împlinesc speranța pusă în ei de a lăși spiritul maghiar prin ținuturile locuite de naționalități, ci din contră se folosesc mai bucurios de limba germană în conversație.

Au fost și interpelări în ședința de Sâmbătă. Rakovsky István a adresat o interpelare ministrului Lukács, în chestiunea scutirii de dare a societății de navigațiune „Adria”, făcând aluziune la Tisza István și Rosenberg Gyula, cari, ca membri în direcțiune, ar fi esoperat acest favor pentru „Adria”. Ministrul Lukács a răspuns imediat, spunând, că „Adria” e subvenționată de stat, ear' după subvențiune nu se plătește dare,

De altcum, comisiunea pentru aruncul de dare nu este influențată întru nimic de ministru, aduce liber hotărârile sale.

Ugron Gábor a întrebat, că: Ordurile Leopoldin și Francisc Iosefin sunt cesare-austriace, ori regești-ungare? Și peste tot pe ce basă dispune de împărțirea, crearea și regularea acelor ministru de externe, Goluchowski?

Thali Kálmán a interelat în chestia anchetei dela Ogorheiu, Széll a răspuns, că comisarul Sélley n'a înaintat deja raportul său și în curând va da deslușirile necesare parlamentului.

Răspunsul a fost luat la cunoștință.

Din România. În urma venirii la putere a partidului liberal în locul conservatorilor, s'au făcut și se fac, cum e încă obiceiul în România, schimbări de persoane la toate oficiile administrative. Conservatorii sunt dimiși și vin numiți noii agreeți ai puterii.

Dintre multele numiri amintim următoarele: Secretar general al ministerului de culte și instrucție e numit dl. Gh. Adamescu, profesor la gimnaziul „Șincai” din București, în interne e numit secretar dl. Luca Ionescu, la finanțe Vintilă I. Brătianu, la război colonelul Mareș.

Di. Delavrancea și-a dat demisia din postul de primar al capitalei, dl. ministru Aurelian însă nu a primit demisia, rugându-l să-și mai păstreze postul. Prefect al poliției capitalei a fost numit dl. Emil Petrescu, fost mai nainte prefect de Prahova. Consiliul comunal al capitalei va fi dizolvat zilele aceste.

În șirul noilor prefecți aflăm și pe zeolusul Român I. Nentescu, la Tulcea, în Dobrogea.

Procesul asasinilor bulgari. Din Sofia se anunță, că tribunalele bulgare au declarat, că în sensul codului penal bulgar numai așa pot continua procesul contra asasinilor bulgari, puși la cale de comitetul macedonean, dacă li-se vor trimite toate actele, privitoare la proces și li-se vor pune la dispoziție toți implicații și martorii, adecă, și aceia, cari sunt osândiți de tribunalele României.

Această ar însemna zădărnicierea ori-cărei nrmăriri a asasinilor!

Poporul e îngrijat...

— Colonizarea dela Ludoș. —

Ludoș, 2 Martie n.

La noi e decis, cum ați anunțat, a se face colonizare pe moșia lui Andrassy și Eczen. Eată în privința aceasta unele date ce le-am aflat din izvor sigur.

Glorificatul Eczen Sándor, este de origine Sécuiu evanghelic-reformat, locul natal nu l'î știu. Ca tiner a fost suboficer la tunari. A venit în Ludoș ca om sărac și s'a alipit de contele Bánffy Béla, care înainte de asta cu vre-o 25 de ani nu-și mai afla arândator pentru domeniul său de aici. Contelui lipsindu-i banii pentru instruirea domeniului, Eczen a luat de unde a putut bani împrumut și pe încet a instruit domeniul, pe care apoi l'a luat în arândă. Prin o economie bine dusă, ajutor și de Românii de aici și de prin Sănger și prin o cruțare foarte mare, fiind și om fără de familie, omul a ajuns la bani, cu cari apoi mai contragând și un împrumut de 55.000 fl. înainte cu 8 ori 9 ani a cumpărat de tot domeniul comasat, cu o suprafață de peste 1300 jugere. Fiind, precum am zis, fără de familie, nimeni nu nădădea pentru-ce scopuri își va testa averea, după-ce de un unchiu al său cu familie mare nu vrea a ști nimica. Acum însă, când statul era în trg cu domeniul de aici și din Bogata-de-Murș al lui Andrassy, spre surprinderea tuturor aflăm, că el l'a dat statului, cu condițiune, ca să-i plătească datoria de 55.000 fl. v. a. și pe fiecare an, până trăește, să-i dea câte 5150 fl. v. a., reținându-și pentru sine casele cu două grânare și grajdurile, prefăcute în case

de locuit, cari îi aduc o arândă anuală de peste 3000 coroane. În acest domeniu lucrau în parte Români din comuna Sănger și țineau în arândă pământ vre-o 12 familii de Român, tot de aici, cari vor trebui să iee lumea în cap.

Domeniul contelui Andrassy de aici cu toate superedificatiile economice și curtea încă sunt cumpărate de stat, precum aud cu 280.000 fl. și constă din peste 2000 de jugere. Contele avea în tabulată o datorie de 90.000 fl., ceea-ce l'a făcut să-l îmbie statului, care considerând calitatea pământului, l'a plătit prea bine. Se știe și aceea, că coloniștii vor fi toți Sécui de religiuene reformată. Se vorbește, că se vor face trei comune cu numele: Eczenfalva, Andrassyfalva și după muierea acestuia Kendyfalva. Alții zic, că se va împărți tot pământul în table și acolo se vor zidi case coloniștilor. Fiecare colonist însă trebuie să dovedească, că are avere în valoare de 1000 coroane și pământul să-l răcompere prin anuități, cât de mari nu știu.

Mulți Români din loc, cari nu posed pământ trăiau din aceste domenii, parte ținând arăzi, parte lucrând fân și ocuizur în parte.

Toți aceștia rămân fără de pământ, din care se-și câștigă pâinea de toate zilele. Consternarea și îngrijirea în poporul român este foarte mare.

Sântem amenințați cu extirpare de către acea putere, care ar trebui să ocrotească deopotrivă pe toți fiii patriei noastre.

Eghemonia socială
a Maghiarilor.

Principiul obsta, sero medicina paratur.

(pd.) Să vorbim, ori mai bine să înăbușim prin mulcomă tăcere abuciumul și durerea inimii noastre? Această grea întrebare ni-s'a impus, când în zilele trecute un Român din Oravița ne-a pus la dispoziție o invitare ungurească la o petrecere ungurească, aranjată cu spriginul activ al mai multor juriști și advocați români din numita localitate. Va crede ori-și-dine, că e o situație penibilă pentru redacția unui ziar național să înregistreze chiar și fără de nici un comentat faptul, că după atâtea batjocuri, haiduiiri și violențări, de cari am fost și sântem împărtașiți din partea guvernului, presei și societății maghiare, deopotrivă pe teren politic, cultural, economic și social, — după atâtea amar și venin versat în sufletul poporului român, să se mai găsească astăzi între fiii acestui popor bărbai, cari se simt dragoste în inimi și interes în cugetul lor de a conlucra la o întreprindere socială cu dușmanii declarați ai existenței noastre naționale. Dar' situația devine aproape insuportabilă, când astfel de bărbai sânt dintre aleșii națiunii noastre, sânt lamura, fala și bucuria noastră a tuturor. Căci cine mai bine, decât noi slugitorii presei române știe să aprecieze munca și jertfa pentru binele poporului român, a unor bărbai de talia domnului Ilie Trăilă și Dr. Petru Cornean, și cine decât noi resimite mai zguduitor ori-ce lovitură, ori-ce defaimă aruncată în fața lor? Când astfel de caractere sânt mișcate din loc, sânt puse la ruginoasă încercare, simțim, ca-și-cum ni-s'ar rupe o parte din inima noastră. Am rămas consternați de faptul, ce ni-s'a relatat. Am înțeles însă imediat, că noi, cari avem datoria a veghea după putință asupra bunelor deprinderi în viața noastră națională, nu putem trece cu tăcerea peste nimic, ce nu corăspunde sentimentului și intereselor obștești ale societății românești. Amicus personae, sed inimicus causae.

Dacă nu încape în cadrele programului nostru de publicități desprețul față de persoane, nu ne este nici permis a

desconsidera tendințele greșite și periculoase, ce, durere, cu voea sau fără voea persoanelor se manifestă în sinul societății noastre. Și dacă din cazul ivit chiar în comitatul Caraș-Severinului am făcut, precum ni-se impută, un *capital așa de mare*, am făcut-o tocmai din considerare la *mărima persoanelor*, ce au jucat rol în trista afacere, și din considerare, că nu de mult am fost osândiți să înregistrăm și să constatăm un caz analog întemplat la Sighișoara în urma concepției eronate a unui protopop român.

Oprindu-ne puțin judecata asupra acestor aparițiuni, vom vedea, că într-adevăr în situația actuală *amestecul nostru pe teren social cu elementele străine și vrășmașe nouă*, este o *chestiune destul de capitală* atât în ce privește *ambițiunea și onorabilitatea națională*, cât și din punct de vedere al *conservării și apărării noastre* de ingredientele pestifere ale spiritului și curentului maghiarizator.

Să avem crezământ înaintea dlui Dr. Cornean. Concedând, dar' neadmițând, că o petrecere ungurească — și insistând, că numai așa se poate numi petrecerea împinată — nu ar avea în ochii Românilor colorit politic, ci numai caracter social internațional, noi credem, că toamă terenul social trebuie să fie zidul cel mai tare și mai sigur de despărțire între noi și între ungurime. Despărțirea asta socială ne este nouă impusă chiar de separatismul politic, ce guvernele maghiare l-au creat între Maghiari și celelalte naționalități. Depinde dela priceperea noastră, ambiția și bunul nostru simț să tragem consecvențele, dacă este consult și ne mai putem simți îndemnați a căuta pe cale socială puncte de atingere și încă privilegii de a ne petrece în banchete, producțiuni teatrale și danțuri cu aceia, cari în țeara asta sunt singuri considerați ca vrednici de a trăi naționalicește și politicește, cu fiii poporului îngâmfat, desmierdat și protegiat de stăpânirea țării pe toate terenele vieții, cu societatea, care numai din speculă ne zimbește în față — încolo dispreț și ură clocește în pieptul ei la adresa noastră. Nu mintea speculativă, ci inima noastră sinceră și curată se vorbească.

Dacă am uitat tristește măceluri de acum 52 de ani, dacă nu mai simțim nici o jale pentru sângele celor 40.000 de Români căzuți de ferul și puștile lui Kossuth, Bem și Hatvani, dacă nu ne mai impoartă răpirea autonomiei Ardealului, nici călcarea în picioare a drepturilor noastre înscrise în legea naționalității, — să ne gândim, că de abia ne despart zece ani dela monstruosul proces al Memorandului, care a fost procesul făcut unui popor întreg, se cugețăm la volnicul ordin de desființare a comitetului și partidului nostru național, la mulțimea proceselor și a întemnițărilor, la sumpul sânge românesc versat fără pedeapsă de gendarmii ungurești, la atacurile păgâne și ațâțările infernale ale presei jidano-maghiare împotriva noastră. Ne-a și eșit oare din urechi vutul făcut în toată țeara de adresa Săcilor pentru desființarea legii naționalității și nu simțim, cum ni-se sapă gila de sub picioare pentru-a aici în inima pământului nostru să se iei la colonizări lor luați din drum și purtați pe palme ca niște copii răsfățați?

Limba ne-au scos-o cu totul din drepturile ei în ofiții, școalele ni-le-au corcicit și maghiarizat și toate protestele noastre au fost întimpinate cu satanice răspunsuri.

Unde mai încapă în inima plină de răni a poporului român dragoste și afecțiune pentru aceia, în hațrul cărora s'au făcut toate câte le-am pomenit și altele nenumărate?

Vreți doară să cunoașteți sentimentele proprii ale plebei și societății culte ungurești față de noi? Întrebați Turda și Oradea-mare și Șimlul și Aradul! Întrebați tinerimea română din Cluj și din Orade, și mulțimea studenților români din gimnaziile maghiare, să vă istorisească, cu câtă curtuasie, prevenire și respect față de tagmă li tractează colegii lor maghiari!

Este datorie de onoare națională pentru fiecare Român, că să cetească și să studieze cartea întreagă a plângărilor și a suferințelor poporului român! Va vedea acolo și-și va face apoi socoteala, că este demn oare și bărbătesc lucru astăzi pentru un Român a mai căuta prietenia și tovărășia acelor, cari în cursul îndelungatelor vremuri o min-

gură învățătură au scos din școala șovinistă a guvernului și presei maghiare: *de a urî și a fi dușmani de moarte ai poporului român.*

Compatrioții maghiari, elevi dilingenți ai acestei școale nepatriotice și necreștinești, se califică tot mai temeinic, mai îndrăzneți și tot mai amenințatori în vecinătatea noastră. Cu armele preparate în arsenalul acesta ne-au atacat ei la 1848 pe față și de atunci în ascuns și pe furis. Ținta atacului lor, la care, mărturisim, au și ajuns, a fost *eluptarea eghemoniei politice* în patria comună.

Dar' pentru-a această eghemonie să fie nerăsturnabilă, să fie temelia puternică și sigură a unui *vechinic imperiu maghiar*, ei au lipsă să ne cucerească sufletele noastre, conștiința noastră, inima societății românești, care în loc să o poată apropia prin tractamentele brutale de până acum, tot mai mult 'și-au înstrăinat-o de ei.

Inima unui popor însă, ca și a unui om mai ușor se poate cuceri pe cale socială. Le vine greu Ungurilor a se dimitte cu noi în relațiuni sociale, precum în genere nu-i vine la socoteala și la ambiția domnului îngâmfat să stea de vorbă cu sclavul, cu servitorul și cu cei ce muncesc pentru susținerea lui. Dar' în cele din urmă tot începutul e greu. Cu timpul va merge și asta. Guvernul unguresc se îngrijește de înlesnirea contactului social al Maghiarilor cu Românii, ear' aceștia trecând prin școale ungurești și ajungând și ei 'domni' se fac tot mai apți, se învrednicesc tot mai mult de grațioasa considerațiune și de norocoasa prietenie a cavalerilor maghiari.

Guvernul unguresc s'a îngrijit, ca să se înființeze asociațiuni, cum este *Kárpátgyűlés*-ul și *Nemzetiszóvetség*-ul și alte *együt-uri*, cari se oblescă și să presare cu flori drumul ce duce la înfrățirea socială a celor două neamuri din strămoși îndușmăniți. Știe acest guvern, că din înfrățirea socială se poate mai ușor face contopirea în marele cazan al ideii de stat național maghiar a Românilor, în politică atât de renitenți.

Socotim de prisos a mai spune, că și în acțiunea pe terenul social Ungurii vor urma același metod, ca și în acțiunile politice. La început își dau cuvântul de onoare în fața sticlelor de șampanie, că voesc cu noi egala îndreptărire socială. Românii au să rămână, firește, încântați de atăta cavalerism.

Dar' nu va trece mult timp și acești cavaleri, conform obiceiului strămoșesc, își vor călca din nou cuvântul de onoare precum de atâtea-ori au făcut. Și lumea va asista din nou la scena cunoscută din *Cănele și câjfelul* a lui V. Alexandrescu.

Atunci guvernul maghiar va fi în poziție a enunța în cele patru părți ale lumii cea mai strălucită învingere a sa: *eluptarea eghemoniei sociale asupra Românilor*. Atunci vor apăre *rețele strălucitoare ale imperiului unitar național maghiar*.

Vorbim cu toată serioșitatea. Când din petrecerea veselă româno-jidano-maghiară dela Oravița, dintr'un bagatel cum s'ar zice am făcut un *capital așa de mare*, cum ni-s'a zis, ne-am închipuit, că vedem azi-mâne răsărind în toate părțile între Români imitatori mai proști ai exemplului de curtoisie față de Unguri dat de aleșii juristi și advocați români din sudul Bănățului.

Dee Dumnezeu să avem o falsă închipuire și ca Românii de pretutindenea să imiteze calitățile, după cari până acum i-am cunoscut pe d-nii *Trăitii* și *Cornean*. Altmintrelea se nu uităm, că *picătura mică face baltă mare*.

La
Abonament lunar
pentru
Martie st. vechiu
invitat
Administrația ziarului „TRIBUNA“

Miserie și ruină.

(Urmare și fine).

Unde întâlnim la guvernării noastre aceeași maturitate politică, unde simțim aceeași îngrijire și cărmuire sănătoasă a adevăratelor interese economice și de propagare a țării?

În locul acestora însă, la tot pașu întâlnim cel mai cras șovinism. Și de-ar fi numai șovinismul sentimental!

La tot pașul întâlnim însă greșeli, ba crime chiar, ce le fac guvernării noastre în modul lor de a guverna, în detrimentul intereselor țării.

Ori nu e o crimă de guvernare utopica încercare de-a maghiariza prin *coloniști*? Ori nu e ridicolă străduința cercurilor conducătoare de a restatornică clasa înămolită a gentry-ilor maghiari? Adecă să mai dea țeara averi și ajutoare unor oameni cari 'și-au bătut în pînteni propriile lor averi!

Și apoi nu e abnormal, să cheltuiască țeara zec de mii de coroane pentru ajutorarea fabricilor, conduse și posedate de *străini*?

Sau instituția învățătorilor economici ambulanți nu este o păgubitoare instituție, când bine știm că acești învățători propovăduiesc economia rațională în o limbă pe care nu o înțeleg cei cărora li-se vorbește?

Și câte astfel de instituții și lucrări de-ale guvernărilor n'am putea înșira! Toate, absolut toate, în loc să fie pornite din tendința de a ajuta progresul economic al țării întregi, ele sunt alcătuite ca să slujească drept proptele tendinței de a forma statul unitar maghiar.

În fine guvernărilor noastre le lipsește totalmente un plan bine alcătuit pentru conducerea vieții economice.

Azi se apucă de colonisări pentru 'ridicarea agriculturii'.

Măne scapără după teritorii vamal independent. Votază moțiuni și adrese de aderență pentru independența vamală, și ei nimic nu au pregătit pentru o astfel de stare.

Altă-dată apoi strigă din drag sear-nin după industrie indigenă (hazai ipar). Spriginesc fabrica de chibrite 'Emke' și nu ved că li-se aprind chibritele în cap. Doar' numai *eticheta* e lipită aici, fabricatele sunt străine!

Ani de-arindul au zidit palate mărețe, 'și-au împodobit Budapesta cu banii țării și acum când de voe de nevoe 'și-au format o clasă de muncitori, acum n'au ce să le dea de lucru.

Doar' demonstrația rebelă, ce au înscenat-o săptămâna trecută cei 40.000 muncitori în Budapesta este isvorâtă din nebuna manie a Ungurilor de-a clădi și de-a face din Budapesta oraș european.

Adevărat că mania aceasta de clădire a lăfărat ani de-a-rindul adieți pleoacă guvernului și au umplut multe pungi pe specele nu tocmai de admirat din punct de vedere moral, — dar' tot atât de adevărat este, că zidurile aceste și concentrarea întregii vieți a țării în pompoasă capitală a îngrădădit acolo mii de muncitori cari azi, când lipsa capitalului a pus stavilă edificărilor, au rămas goi și flămânzi, și fără ocupație. Strigățul lor desperat după *pâine și drept*, și furioasele lor demonstrații nu ne surprind, cel mult ne documentează cele spuse mai sus.

Alt document clasic al politica economică a guvernărilor noastre este diametral opusă cu interesele țării, sunt chiar *colonisările*, atât de mult reclamate și spriginite de șovinismul unguresc.

Doar' știut este, că deși până acum s'au cheltuit ani de-arindul, milioane pentru colonisări, până acum departe de a succede în vre-o parte a țării, această nenorocită gogoriță a șovinismului a adus la sapă de lemn multe sute de sărmani 'coloniști', cari dela început n'au fost și nu sunt nici azi decât material de experimentat și de speculat în mâinile favorizilor corteii ai guvernului.

Că cele-ce afirmăm fapte sunt, ne dovedește pe deplin memorandumul coloniștilor de lângă Arad, înaintat zilele trecute ministrului de agricultură. Cu dovezi neîndoialnice argumentau nenorociți coloniști, că au picat jertfă celei mai crase specele făcute pe socoteala lor la împărțirea pământului de colonizat și de atunci încoad.

Și apoi:
Nu e dovada cea mai clasică, despră absolută incapacitate de guvernare economică faptul, că *emigrările* an de an se fac în mase tot mai mari!? Singur în Statele-Unite din America nu-

mărul emigrațiilor din Ungaria se uroa la cifra de 550.000 de muncitori. *Buda-pesti Hirlap* în nrul de Duminecă publică din o scrisoare privată interesantă date referitoare la emigrările în Statele-Unite. Până-când înainte, se zice în scrisoare, emigrau pe an 30—40 mii, în anul trecut numărul emigrațiilor s'a duplicat. Azi sunt în Statele-Unite cetățeni ungari: 115.000 Maghiari, 9000 Nemți, 250.000 Slovaci, 90.000 Croați, 10.000 Ruteni, 80.000 Jidovi, în total 554.000!

Dacă la aceștia adăugăm emigrații în alte țări ale Europei și ale altor continente, cifra emigrațiilor din Ungaria se uroa mult peste 1.000.000 cetățeni!

Și de sigur oamenii aceștia nu 'și părăsesc țeara și locul nașterii, așa din drag senin, fără motive grave.

Ca să arătăm în adevărata ei lumină totala desorganizație și absoluta importanță a vieții economice din Ungaria, ar trebui să ne estindem deocamdată prea mult. Ar trebui să amintim persecuțiile ori-cărei mișcări economice pornite de naționalități; să amintim subrezenia însoțirii centrale de credit din Budapesta; să spunem usurăriile cumplite ce se fac în umbra legilor și la lumina zilei și câte altele.

Ne oprim însă de data asta, ca să dăm expresie unei singure doriri, ce avem: *Poporul român luând act despră aceste toate se năsuiească din răsuțuri să se organizeze economic și cât de puternic și cât de independent*, pentru-a azi-mâne poate lipsa și interesele naționale cere-vor să ne și afirmăm pe acest teren și atunci pregătiți să fim, dacă aspirăm la o viață națională vrednică de poporul nostru.

Vasile C. Osvadă.

Din Arad.

— Prigonirea pedagogilor nostri. —

Din Arad primim o veste tristă. Elevii cursului III și IV. pedagogic au fost pedepsiți foarte aspru, unii cu eliminare, alții cu scoaterea din aluneu, ear' restul cu calcul rău din purtarea morală.

Casul regretabil se descrie în corespondența, ce o publicăm mai în jos și care ni-s'a trimis de către un număr însemnat de elevi pedagogi. Din ea publicul își poate forma judecata asupra stărilor triste, ce s'au instăpânit în Arad. Noi n'avem decât să dăm expresie regretului, că la o școală românească, depedentă direct de un consistor, se aplică astfel de pedepse pătimase, în loc ca să se fi cercat a se delătura inconvenientul cu tact și moderațiune.

Eată descrierea casului:

Arad, 27 Febr. 1901.

Motorul prigonirii.

Oamenii 'noului sistem' introdus la Arad au văzut, că atât preoțimea cât și învățătorimea din diecesa Aradului nu se înclină la 'fericitorii' dieceșei și de aceea au început goana după elevi seminariali, ca pe aceștia încă de pe băncile școlii să-i aducă la 'brează'. Cu o lovitură însă au vrut să loviească două muște, folosind astfel însuși tineretul seminarial ca mijloc pentru a lovi în profesorii lor iubii.

Societatea de lectură a pedagogilor și teologilor din Arad e comună; conducător al acestei societăți până acum a fost P. C. Sa dl Augustin Hamsea, director seminarial.

Dinsul însă a fost și e un spine în ochii nu de mult alesului referent școlar Romul Ciorogariu, care, după-cum vom arăta, s'a folosit de cele mai urite apucături pentru a-l îndepărta din fruntea societății și pentru a-l înlocui cu o creatură de a sa, care de loc nu posedă aptitudinile necesare pentru a conduce bine o societate de lectură ca cea a elevilor pedagogiei și teologiei.

Membri ordinari ai societății până acum erau elevii cursului II, III și IV. din secția pedagogică și cei din cursul I, II, III, teologic; la constituirea primă din anul acesta dl Ciorogariu s'a folosit de protestul unei minorități de vre-o 20 membri ca să răstoarne conclusele aduse de majoritatea alcătuită din peste 80 membri.

Vechile statute ale societății le-a nimicit, pentru-a astfel a știut că va putea viri zizanie în elevi.

Nouele statute.

Senatul școlar al consistorului aradan respective dl Ciorogariu, *totum factum* acelu senat, a dispus alcătuirii unor noue statute. Pe sub acceua a îndemnat pe niște elevi din teologie, unde d-sa și azi funcționează ca profesor, să facă un proiect de statute. Porunca i-s'a împlinit și în noul proiect elevii cursului al II-lea pedagogic pur și simplu au fost deploați de a mai fi membri ordinari la societate.

Statutele însă, conform usului au trebuit să se dea onor. corp profesoral ca să le amplifice ori să le contragă. On. corp profesoral a instituit drepturile cursului II. pedagogic, ceea-ce a făcut pe dl Ciorogariu să-și dea comanda o deputație de 2—3 sateliți de-ai d-sale și astfel dreptul cursului II. recunoscut de d-nii profesori a fost nimicit din nou de către cons. Ca nou rector al soc. a fost numit dl Ioan Petran, prof., ceea-ce a nemulțumit pe toți membrii soc.; dar' ceea-ce mai mult ne-a nemulțumit a fost faptul, că cursul II. ped. au fost aruncați afară; aceasta ne-a îndemnat să repășim din soc. indignați, dar' liniștiți, cum se cuvine unor elevi cari azi-mâne vor fi luminătorii satelor. Aceasta s'a întemplat la 21 Februarie.

Cercetarea.

Vineri, în 22 Februarie, la insistența dlui Petran s'a pornit cercetare în contra pedagogilor, cari prin faptul că s'au depărtat din sala unde gresida dl prof. cioa ar fi comis a crimă, care trebuia pedepsită. La ascultare și la luarea protocolului s'a prezentat dl referent Ciorogariu cu asistența lui Iancu Ștefănuț și I. Petran. Au fost chemați 13 dintre cei mai buni elevi ai cursului IV. și III.

Ascultarea a fost o adevărată inovație, care de inveniția spaniolă se desosebia numai întru atăta, că nu se folosea rug și feruri arse, ci numai intimidări și terorizări morale. Unii dintre cei ascultați au fost amenințați până și cu bătaie din partea dlui profesor de teologie Ciorogariu. Și la fiecare în particular și la toți în general li-s'au dat epitele ca aceste: anarhiști tragiimpinși, șegărți miserabili, infami, nerușinați, bicheri, nebuni, formal buni de tras pe sfoară etc. Scopul ascultării era să scoată la iveală o conjurație între elevi, ori dacă nu cel puțin o declarație că ei, vezi Doamne, ar fi fost puși la cale de unul ori mai mulți profesori neamici oamenilor noului sistem. Chiar la luarea protocolului, unde s'a dovedit, că conjurația pretinsă există numai în capetele celor esmiși de cons., aceștia anticipau sentența de eliminare.

O nouă încercare.

În ziua următoare, 23 Februarie, conform ordinului dela curtea episcopescă s'a ținut o nouă ședință a soc. de lectură. Și la această adunare noul rector, dl Petran, prin temperamentul seu nenorocit a ațâțat spiritele, căci aproape cu forța a silit elevii pedagogiei să voteze. 'Și-a uitat însă se de cursului al II-lea dreptul ce li-se cuvine și de aceea succedut ședinței, a fost nula.

Observăm aci, că purtarea pedagogilor a fost cât se poate de solemnă și liniștită.

Eliminarea.

În ziua următoare toți seminariștii au fost chemați în sala cea mare și acolo care nu ne-a fost mirarea, când am văzut ridicându-se *advocatul* Petru Truța și spunându-ne în numele cons., că pentru purtarea 'anarhică' păcătoșii sunt pedepsiți. Și ca ironia să fie și mai mare, prefectul Eugen Zaslo, dascăl suspendat dela școala ungurească din St. Anna a dat cetire hotărârii cons. conform căreia:

cinci elevi din cursul IV. ped. și doi din cursul al III-lea au fost eliminați pentru toideana. Din cursul IV. relegați pe câte un an patru elevi. ear' din cursul al III-lea doi.

Afară de aceasta toți elevii cursului III și IV. cari au avut locuință gratuită în alumnatele ridicate și susținute de întreagă diecesa, au fost lipsiți total de aceste beneficii.

Pedeapsa asta asuprește pe patruzece de elevi sărmani, cărora li-se face imposibil de a-și mai continua studiile în Arad.

Tot conform acestei sentențe, tuturor elevilor din cele două cursuri ale pedagogiei din purtarea morală li-se va pune nota rău, ba chiar și din calculi li-se va detrage.

Pedeapsa aceasta fără păreche în viața școlarelor noastre românești a produs o indignație de nedescris. Ferberea în sinul tinerimii 'și-a ajuns apogeul și numai respectul, ce această tinerime pedepsită pe nedrept îl are față de școală și față de partea cea mai mare a profesorilor de pedagogie, îi mai reține ca să nu se redea la fapte nesocotite. Observăm aci, că elevii celor două cursuri s'au declarat solidari până la unul și cer sau ștergerea hotărârii de pedepsire, sau repășirea cu toții din pedagogia conf. gr.-or. română a dieceșei Aradului.

Cronica zilei.

Sibiu, 4 Martie n. 1901.

Di I. Nenitescu a terminat o dramă istorică în 5 acte, în prosă, intitulată 'Alexandru Bogdan-vel-crud'.

Comitetul secțiunii române a Li-gei studenților latini din Paris s'a constituit după-cum urmează: Președinte: Giuvara, vice-președinte, Mandrea, casar: A. T. Alexandrescu, secretar: O. Ion, raportor: H. Durand, membri: Ioan și Petrescu-Comăneanu.

Triste mărturisiri. »Unirea« din Blaj comentând vorbirea din parlament maghiar a lui Bartha M. despre gimnaziile nemaghiare și arătând tristul tablou ce-l prezintă educația în școlile medii ungurești, face următoarea digresiune afară din cale caracteristică:

»Și ar trebui să mai spunem de chipul cum se desvoltă caracterul, de astădată nu în școlile maghiare, ci chiar în ale noastre.

Supravegheat cu nespuse rigoare de toți, spionat din toate părțile, bietul profesor se teme să vorbească și măcar odată la inima elevului, îi e frică să trezească și măcar odată sentimente de acele, cari au lipsă odată cultivate, pentru-ca mai târziu să se sfîșie cu forța suflului spus la atât de multe și felurite miserie. Urmarea foarte naturală e, că în cele mai multe cazuri tinerii noștri se cresc cu un caracter șavăduț și ne-decis, care la vremea sa aduce roade dezastruoase.

Am dorit foarte mult să știm, cari sînt acele gimnaziile românești, la cari se referă tabloul posomorît înfățișat de »Unirea« în aceste câteva rînduri.

Din pungășile patrioților. Cas-sarul unei reuniuni de înmormîntare din Buda, Augustin Pál, este oșmînd de tribunal la 6 luni temniță pentru de-fraudare. — Judele Nistor din B. Ciaba a deținut pe funcționarul de poștă Csakó Cz. Aron din cauza, că ar fi furat 10.000 coroane dintr-o scrisoare trimisă la Arad.

Pentru creditorii lui Milan. Tri-bunalul comercial din Viena (I) înștiințează pe toți cei ce au vre-o pretențiune față de Milan, se se înștiințează până la 27 Martie.

Desmințire. Dl Ioan Costina, în-vățător pensionat, declară că dînsul n'a figurat pînă acum decînd de încredere la alegerea din Loșeș, — precum publi-casem și noi după »Trib. Pop.« — D-a zice: »Poate-că din eroare sau atare om-rutăcios mi-a pătut numele și caracte-rul meu. — Eu nu m'am amestecat în tîmbălău și alegerile lor. — Eu sînt Român curat și cinstit.

După-cum m'am informat, membru de încredere a fost Nicolae Costina sau Miklós, învățător în Acioua, care și cu ocaziunea venirii lui Tagányi la Hăl-magiu l'a așezat spre întîmpinare la gară cu un teatru, — pînă la banchet.

Deci mă rog cu tot respectul, să binevoiați la rectifica această eroare, ca să-mi fie caracterul nepătat.

Ce zic la acestea toate cerberii noștri din Arad?

Loubet și ambasadorul german. Noul ambasador al Germaniei la Paris, principele Radolin, a făcut o vizită pre-gedintului Loubet, spunîndu-i că suve-ranul său l'a încredințat să susțină și întărească îmbucurătoarele relațiuni bune dintre cele două state. Loubet a răspuns la acestea cu următoarele vorbe:

— »Dacă d-ta te ții fericit, că te poți provoca la bunele relațiuni, ce există între țările noastre, și că misiunea d-tale, că aceste relațiuni se le susții și întărești, este în consonanță cu senti-mentele d-tale individuale, eu din par-te-mi te asigur, că intențiunile noastre corăspund pe deplin intențiunilor dom-nitorului d-tale, a căror reprezentant sincer și fidel vei fi d-ta. Te salut din inimă la noi.

Papa Leo XIII. a împlinit în 2 Martie n. al 91-lea an al etății sale.

Sima Ferencz — condamnat. Tri-bunalul din Seghedin a condamnat zi-le trecute la două luni închisoare de stat și 200 coroane pedeapsă în bani pe faimosul Sima Ferencz, fost depu-tat ugronist, pentru-că înainte de asta cu doi ani la o adunare poporală din Osongrád a zis, că se taie capul fisol-găbirului, care este tiranul puterii.

Pentru-că nu s'a luat pălăria. Un anumit Anton Helbing din Marburg a fost pedepsit cu 8 zile închisoare grea, pentru-că nu s'a luat pălăria înaintea unui preot catolic, care ducea taina cea din urmă la un bolnav. Curtea de cas-sație din Viena a întărit judecata cu mo-tivarea, că deși cineva nu e catolic (pe-depsitul era protestant), dacă nu-și ia pălăria înaintea unei ceremonii catolice, când se îndesă aproape de aceea, co-mite scandal public care trebuie pe-depsit.

În limba germană. Reuniunea funcționarilor comercianți din Timișoara s'a ținut Duminică trecută adunarea generală. După-cum s'ia »Deutsche Tagblatt für Ungarn« s'a petrecut și ur-mătoarea scenă: După citirea rapor-tului anual, fu provocat cassarul să cetească bilanțul. El se ridică și în-cepî să cetească în limba germană. Atunci se auzi înșală câteva întreprin-»cetește ungurește!« La aceasta cassarul declară: »Eu știu numai nemțește și sînt convins, că majoritatea covîrșitoare a celor prezenți vorbesc numai nemțește. Cu limba germană poate fi omul și un bun patriot. După aceasta își cetî în-treg bilanțul nemțește.

Epilogul unei tragedii. E cuno-scută senzaționala tragedie familială în-templată aici, în Sibiu, acum trei ani. La o petrecere ariană de fostii elevi ai școlii de cadeți, a luat parte și că-pitanul Al. Wasserthal. Frumoasa ne-vastă alui Wasserthal a rămas acasă și astfel căpitanul n'a stat mult la pe-trecere, ci s'a grăbit acasă. Tînăra și frumoasa nevastă, abia de un an căsă-torită, în timpul din urmă a prins rela-țiuni cu un locotenent dela dragoni, Gariboldi, care-i făcea curte la nemu-rare. Resultatul a fost fatalul rendez-vous. Nevasta lui Wasserthal n'a voit să meargă la petrecerea cadeților, sub pretextul, că o doare capul. Motivul a fost însă, că chiar pentru seara aceea s'a dat întâlnire lui Gariboldi în odaia sa de dormit. Nu s'a așteptat la aceea, că deja îndată după nouă ore căpita-nul va veni acasă. Când Wasserthal a intrat în odaie, drăguța lui soție, sur-prinsă pe un moment »cu sînge rece« l'a trimis — după o sticlă de sodă. Wasserthal simțea ceva nedumerire. A plecat după sodă, dar în urma sa a în-cuiat ușa.

Reîntorcîndu-se, a depus sticla cu sodă și, ca de obicei, a luat luminarea și a cercetat odaia, când colo, după sobă vede pe locot. Gariboldi, desbrăcat. Ge-losul nebulă nu s'a îngelat decît. Cu o furie nebună a scos sabia și a străpuns drept în inimă pe nimicitorul fericirii sale casnice, care imediat a căzut mort. Apoi pe necredincioasa sa soție a alungat-o afară, în stradă. Tribunalul militar a achitat la timpul seu pe Wa-serthal, care apoi a intentat proces de divorț contra soției sale. Sămbătă a adus Curia din Budapesta sentența de-finitivă, despărțind pe nenorocitul căpitan de păcătoasa sa soție.

Un popor, care vorbește prin tonuri de fluierături. Un Englez, care timp îndelungat a trăit pe insulele canarice scrie, că acolo trăiește un popor, ai cărui membri în loc de vorbire se folosesc numai de niște tonuri de fluie-rături. Este poporul numit »gomer« și se pare că învățătorii lui au fost pasă-riile canarice. Fluierătura gomerilor sea-mănă perfect cu cea a pasărilor canari-ce și o modulează și schimbă în mii și mii de feluri. Să vorbimă nu știu, dar nici n'au lipsă, căci ei se înțeleg de minune și numai cu fluieratul.

La Monte-Carlo s'a împușcat un ofi-cer din armata austro-ungară în vir-stă de 28 ani. El își perduse averea întreagă în jocul de rulete și asta l'a adus la sinucidere.

Berlinul avea în 1871 după răsbol-ul cu Franța 326.340 locuitori. În Dec. anul trecut numărul locuitorilor s'a ri-dicat la 2.523.461 suflete. Așadar în treizeci de ani s'a întreit numărul.

Curtea cu jurați din loc și-a în-ceput astăzi ședințele într-o cauză cri-minală interesantă; a pledat în locul dlui Dr. A. Frâncu ca apărător distin-sul nostru tînăr avocat, dl Dr. Vasile Dan de Apșa.

Greva din Marsilia s'a întezit. 3000 muncitori din port au decis unanimită-ți continue greva. Sindicatul muncitorilor francezi a hotărît, că va purcede în co-mun cu sindicatul internațional.

Denumire. Din Sarajevo ni-se scrie, că secretarul de finanțe pe lîngă guvernul țării, dl Isidor Socolean (din Bucovina) este denumit din partea mi-nisterului comun da finanțe c. și reg. ca consilier financiar de clasa VII. la gu-vernul țării în Sarajevo.

Răsvrățitori și bătași sînt tinerii universitari maghiari, — zice o foaie jidovească. Senatul universității din Bu-dapesta l'a tras în cercetare discipli-nară și l'a osîndit pe trei inși cu eli-minarea pe cîte un semestru dela uni-versitate pentru »bătăie în loc public«, ear pe 2 juriști l'a admoniat pentru »vătămarea colegilor lor« cu adaosul, că dacă vor mai comite vre-o transgre-siune, vor fi și ei eliminați.

Opiniunea publică maghiară este adănc scandalizată de purtare a unor tineri aristocrați cu pilejul unei petre-ceri. Faptul a fost înfățat după vrede-nie de un profesor universitar — Dr. Kovács — în decursul prelegerii. E vorba de un »soirée« aranjat de o înaltă familie din Budapesta. La acest soirée au fost invitați vre-o 80 de tineri, aproape toți uni-vers, din familii de frunte. Acești 80 de tineri au adus cu sine vre-o alți 80.

După masa luclică, au început a arunca cu sticlele de champagne prin oglinzi, a sfărma păhărele, a arde per-delele cele scumpe cu cigaretele... cu un cuvînt: o adevărată orgie în ediție un-gurească. Singur păhărele sparte în-trec suma de 150 florini.

Casul e destul de caracteristic. Ve-dem îmbuibarea domnișorilor, cari după-ce nu mai știu ce să facă de im-buibăți, sfărma oglinzi și sticle în o-cază unde s'înt chamăți ca oaspeți — și ne gîndim la viitorul sîrmane țări, când va ajunge azi-mîne pe mîna acestor nobile odrasle arpadiane.

Vieța socială.

Producțiune și petrecere în Draos.

Tinerimea română din comuna Draos (comit. Odorheiu) în frunte cu dl inv. Ioan Dumitrescu, a aranjat o pro-ducțiune teatrală, împreună cu decla-mări și urmată de joc, în 20 Ianuarie st. v. a. c., în sala școlii gr-or. de acolo.

Inteligența și poporul din comună și jur au fost bine reprezentate, o dovadă de viu interes pentru progresul nostru cultural și social.

Programul variat și bogat, constă-tor din 9 puncte s'a executat punct de punct. Dialogul »Lenea, beția și luxul«, predat de 2 elevi din școala de repe-tițiune și »Năsturel Globulescut«, trialog, predat de 3 școlari, au fost executate, cît s'a putut de bine.

Poesiile: »Dușmancele«, declamată de Elena Goită și »La oglindă«, decla-mată de Ana N. Bucur, au fost decla-mate bine, nici că s'a putut aștepta mai mult dela niște fete de sat Nicolae Iosif a declamat poezia »Peneș Curcu-nul«, care a pătuns adănc în inimile poporului ascultător.

S'a mai declamat două anecdote de Th. Speranță: »Cocoșăuți«, de tînărul june Irimie Bucur și »Tiganul la miere«, de Aron Iosif. Ambii le-au declamat bine, cu deosebire acesta din urmă.

Piese teatrale au fost: »Otrava fe-meiască«, comedie de N. Tînfariu, pre-dată de Aron Iosif, ca Tiberiu, redactor; Ana N. Iosif, ca Lenuta, soția lui; Ioan Dumitrescu, invet, ca medic și George Hălm, ca Brân, servitor. Fiecare și-a achitat rolul cît s'a putut de bine.

A urmat apoi oesaltă piesă tea-trală, care a fost și punctul de căpete-nie din program: »Idil la țeară«, comedie; rolurile au fost jucate de: domnul invet, Ioan Dumitrescu, ca Berbec, boier; Ana G. Bucur, ca Smaranda, soția lui; N. Iosif, ca Coteț; Ana Hălm, soția lui; Irimie Bucur, ca Dăneșcu; Elena Goită, ca Mărioara și George Poroteiu, ca Costică Rioșan. Toți și-au predat rolele bine, cu un deosebit succes.

Partea materială, încă a fost mul-țumitoare; s'au încasat 47 coroane și 20 bani, din cari subtrăgîndu-se spesele de 18 coroane și 50 bani, a rămas un venit curat de 28 cor. 70 bani, care sumă este menită pentru procurarea ne-cesarilor pentru teatru.

Suprasolviri au încurs dela urmă-torii: Ludovic Török, not. 80 bani; Pe-trichiu Pintea, paroh (Palos) 20 bani; Lupu și Golea, inv. (Palos) câte 20 bani și G. Pop, inv. (Căța) 10 bani; I. Bol-dea, invet, (Jibert) 40 bni.

Primească marinimoi suprasolvi-torii și toți binevoitorii participanți și pe această cale sincerele noastre mulțumite.

După producțiune a urmat un joc animat, care a durat până la 4 ore di-minează, când fiecare s'a reîntors pe la ale sale. De D. Zeu, ca și pe viitor să mai putem conveni cît mai des la ast-fel de frumoase petreceri. X.

Dela însoțirile noastre economice.

Ilmbav, Februarie 1901.

Publicul cetitor al foi noastre știu, că în anul trecut a treia zi de sărbătorile Paștilor, »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului«, reprezentată prin secretarul ei, dl Victor Tordășianu, și unii membri din comitet au ținut o întrunire agricolă în comuna noastră Ilmbav, despre care s'a scris și prin zierele noastre naționale și de-spre rezultat și anume, că s'a pus basă unei însoțiri sistem Raiffeisen, înscin-du-se peste 60 membri.

Însoțirea proiectată de »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului«, cu l-a zi a anului curent și-a început activitatea sa, alimentându-se din părțile fundamentale ale membrilor, pre-cum și din depuneri și împrumuturi dela însoțirea săsească de credit și economii din Agnita.

A fost și de lipsă ca să se înfiin-țeze în comuna noastră o astfel de în-soțire, fiindcă locuitorii comunei noastre, în lipsele lor alergau la usurari (cămă-tarnici) prin comunele vecine, cărora pe lîngă interese, trebuiau să le facă zile de lucru și să-i tracteze în dese rînduri cu băuturi, așa că interesele prin zilele cele multe de lucru și prin beuturi se du-plicau. Afară de aceasta și-au mai pus oamenii întrebarea, că: de ce să dăm altuia munca noastră, și nu nouă? Căci scopul însoțirii noastre este, a promova pe lîngă interesele membrilor, și cauza bisericești și școlii, rupînd din veni-tele anuale și câte o pîrtică pentru biserica și școală.

În intervalul de timp, până să ve-dem dorința noastră realizată, s'au găsit oameni, cu carte altom, ca să zădărnicească toată întreprinderea noastră, —

îndemnînd pe oameni a repăși din în-soțire. Și aceia își vor fi avînd scopul și interesele pentru cari au voit să nime-cească întreprinderea noastră. Din 63 membri ce s'au fost însoțiri cu ocaziunea constituiri, totuși astăzi însoțirea nu-mără 56 de membri. Trebuie să regre-tăm, că am fost necesități a recurge la bănci străine de naționalitatea noastră pentru ajutor, fiindcă institutul nostru românesc »Albina«, ne-a oferit împru-mutul numai cu 7%, pe cînd din Ag-nita căpătăm cu mai puține procente. Însoțirea noastră este numai românească. Ca atare trebuia să fim considerați și spriginiți de Români. Institutele noas-tre românești de credit și economii ar trebui să vadă ce fac Sașii. Ei, cu ajuto-rul Sparcassei din Sibiu, întemeiază aproape în toate comunele însoțiri după sistemul Raiffeisen, făcînd împrumuturi dela această bancă centrală cu 5% nu-mai. Așa ar trebui să lucre și băncile noastre românești. Dar trecînd peste acestea revin la datorința ce toți mem-brii însoțirii trebuie să o manifestăm față de »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului«, în special față de secretarul ei, dl Victor Tordășianu, carele în întreprinderea noastră a dat dovezi, că cu trup și suflet se ali-peste de soarta poporului, și-i servește credincios. Pentru aceste bune inten-țiuni îi aducem mulțumirile noastre, pă-strîndu-i respectul ce i-se cuvine. Tot asemenea și față de președintele și co-mitetul central al reuniunii, căci ne-a pus la dispoziție toate mijloacele nece-sare la întemeierea însoțirii.

Ne bucurăm că »Reuniunea română de agricultură« când s'a întrunit în anul trecut la noi, a putut, ca și în alte co-mune, să facă și la noi o ispravă bună. Pot să afirm, că »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului«, joacă un rol însemnat în vieța poporului no-stru și special în a poporului din comi-tatul nostru.

Căci propășirea în economia vite-lor și în economia cîmpului se dato-rește în partea cea mai mare »Reuniunii române de agricultură«.

Prin prelegerile, sfaturile și învă-țăturile ce se dau din partea membrilor din comitetul central și prin aranjarea de esposiți de vite și împărțirea de premii reuniunea a deșteptat pe Români la muncă, cruțare și providerea lor cu soi-u de vite mai nobile, precum și prăsirea de

nutreț artificial. În acestea zace bună-tatea și averea economului.

Bine ar face Românii și din alte comitate, când ar întemeia asemenea reuniuni de agricultură, căci

Unde-i unul nu-i putere
La nevoi și la durere,
Unde-s mulți puterea crește
Și necazul nu sporește.

Ioan Alexandru,
preot gr-ort.

Șoști în Sibiu.

La 3 și 4 Martie n. 1901.

Hotel »Împăratul Romanilor«: Szűcs cu familia, forestier din Mercurea; Köhn, profesor din Făgăraș; Münz din Tokay, Fodor, Zenker, Fuhrmann, Katz, Rosenthal, din Viena, v. der Porten, Keppich, Silberberger, din Budapesta, comercianți; Ronay, căpitan din Sămbăta; Wehrle, acesiit milit. din Viena; Kovács, oficial din Cluc-Sereda; Pietsch, protopretor din Hădej; Pietsch, protopretor din Deva; Anhauser din Bichis, Si-mény din Tucsas, proprietari; Szurovy din Jász-béreny, Wassermann cu familia, din Iași, ingi-neri; Hecht, Freund, din Budapesta, Feld din Arad, John, Menkes, Werner, din Viena, co-mercianți.

Hotel »Mellser«: Ruth cu sora, inginer sup. din Căneni; Contin, Tescari, din Mediaș, acordanți; Weiss, voiajor din Cluj; Pécourariu, preot din Lăncrăm; Avram, director școl. din Sebeșul-săseș; Mikó, protopretor din Ogorheul-săseș; Schlandt, conducător din Sebeșul-să-seș; Taffan, practicant din Măndra; Berko, co-merciant din Făgăraș.

Teatru orăgenesco în Sibiu.

Diracțiunea Leo Bauer.

Marți, 5 Martie n. 1901.

Beneficiul secretarului Gustav Bänder.
Cu binevoitorul concurs al d-șoarei
Lou Brion.

DAS GESPEST.

Operetă în 4 acte (2 tablouri), de G. de Otterfeld.

Începutul se face cu:

MILITÄRFROMM.

Comedie într'un act, de G. de Moser și T. de Trotha.

Începutul la 7 ore seara.

Pentru redacție și editură responsabile: Andreu Baltes.
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marshall.

„SOMEȘANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚIUNI ÎN DEJ.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »SOMEȘANA«, societate pe acții în Dej, sînt invitați în sensul §-ului 16 din statutele insti-tutului la a

XI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 28 Martie 1901 st. n. la 10 ore a. m. în localitățile institutului.

OBIECTELE:

1. Constituirea adunării, denumirea prin președinte alor 2 notari, 2 veri-ficatori și 2 scrutațori.
2. Raportul direcțiunii și comitetului de supraveghere despre gestiunea anului 1900.
3. Aprobarea bilanțului și decideră asupra distribuirii venitului curat.
4. Decideră asupra absolvirii direcțiunii și a comitetului de supraveghere dela responsabilitate pentru anul de gestiune 1900.
5. Stabilirea marcelor de prezență pentru membrii din direcțiune și din comitetul de supraveghere.
6. Alegerea alor 2 membri în direcțiune și al unui membru în comi-tetul de supraveghere.

Dej, la 20 Februarie 1901.

Diracțiunea.

Raportul direcțiunii

institutului de credit și economii »Someșana« societate pe acții în Dej, cătră a XI-a adunare generală ordinară.

Onorată adunare generală!

Avem onoare a Vă prezenta bilanțul institutului de credit și economii »So-meșana«, societate pe acții în Dej, despre al XI-lea an de gestiune, pregătit de noi și censurat de comitetul de supraveghere.

Relațiile financiare, asemenea anilor precedenți, au fost foarte grele; cu toate acestea etalonul de interese l'am susținut neschimbat.

Din pretensiunile deosebite ale institutului și din acțiile avute dela socie-tatea comercială »Mercur« din loc am aflat de lipsă să abscrim cu finea anu-lui expirat, — parte a contul profitului, parte a contul fondului special de re-servă, — suma de cor. 4700.

Pe lîngă toate greutățile întîmpinate și calumniile tendențioase colportate am fost în stare să putem obține un profit curat de cor. 25684.56, ce este, un rezultat deplin satisfăcător.

Circulațiunea totală a anului de gestiune 1900 a fost de cor. 12,060.261.19,

Bilanțul anului 1900.

Suma activelor face	cor. 1,280,648 05
pasivelor	1,254,963.49
Profit curat cor.	25684.56
Referitor la distribuirea profitului curat Vă facem următoarea propunere:	
1. Să se dea 5% la acționari ca dividendă după capitalul social de coroane 200.000	conf. stat. cor. 10.000.—
2. Să se dea 25% fondului de rezervă	3.921.14
3. » » » 10% tantiemă direcțiunii	1.568.45
4. » » » 4% » comit. de supraveghere »	627.38
5. » » » 2% » directorului executiv »	313.69
6. » » » 2% » funcționarilor »	313.69
7. » » » 5% fondului de pensiuine »	784.23
8. » » » 12% scopurilor culturale »	1.882.14
9. » » » 3% supradividendă la acționari după capitalul social de cor. 200.000	6.000.—
10. » » » remunerație practicanului Gregoriu Săndean »	100.—
11. » » » ajutor servitorului institutului Alexandru Șandor »	40.—
12. Ear' restul de cor. 133.84 să se dea fond special de rezervă »	133.84
Total cor.	25684.56

Totodată Vă propunem, ca suma de sub punctul 8, de cor. 1882.14, destinată pentru scopurile culturale, să se adauge la „Fondul scopurilor culturale” și să se încredințeze direcțiunea cu distribuirea acestei sume. Mai departe Vă aducem la cunoștință, că direcțiunea cu ocaziunea sărbătorilor de Crăciun a desemnat din „Fondul scopurilor culturale” la 21 studenți români dela gimnasiul din loc, ca ajutor, câte 6 coroane la unul, cu totul suma de cor. 126 ceea-ce Ve rugăm să o aprobați.

Dacă veți binevoi a primi aceste propuneri, dividendă anului 1900 se va fixa în 8%, respective cuponul anului 1900, se va rescumpăra cu 16 cor., ear' fondul de rezervă al institutului va fi de cor. 80.195.24, fondul special de rezervă de cor. 513.26, fondul de pensiuine de cor. 29.866.95, și fondul scopurilor culturale de cor. 5848.84, astfel toate fondurile institutului vor face suma considerabilă de cor. 116,424.29,

În seria obiectelor de pertractat on. adunarea generală va ave să stabilească și marca de presentă a membrilor din direcțiune și a membrilor din comitetul de supraveghere.

Mai departe adunarea generală va ave să aleagă doi membrii în direcțiune, și un membru în comitetul de supraveghere. Și anume, în direcțiune se va suplini prin alegere postul dlui Dr. Alexandru Vajda, ales interimal de direcțiune în locul reșosatului domn Dionisie Vajda, și postul dlui Dr. Ioan Cherches, care a fost ales în anul trecut în locul dlui Ioan Welle și acesta în locul dlui Victor Ilies. Umpierea acestor posturi prin alegere nouă este motivată cu împrejurarea, că dintre membrii direcțiunii aleși în 1896 dnii Dionisie Vajda și Victor Ilies, respective dl Ioan Welle n'au căzut sub alegere, respective sub sortare. Ear' în comitetul de supraveghere se va alege un membru în locul dlui Mateiu Popu abdicat.

Deci Vă rugăm, ca după presentarea raportului comitetului de supraveghere să binevoiți:

- a) a aproba bilanțul încheiat cu 31 Decemvrie 1900.
- b) a primi propunerea noastră referitoare la distribuirea profitului curat.
- c) a da absolutor direcțiunii și comitetului de supraveghere pe anul 1900.
- d) a pertracta obiectele cuprinse în convocător.

Dej, la 20 Februarie 1900.

Direcțiunea.

Raportul comitetului de supraveghere.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghere raportând On. ad. gen. despre demersul afacerilor, Vă relatăm că în decursul anului de gestiune 1900, ne-am prezentat în biroul institutului de patru ori, revizând cassa, documentele, precum și toate cărțile principale și auxiliare de comptabilitate, pe cari le-am aflat în ordine esemplară.

Ear' conturile bilanț, profit și pierdere, cari s'au încheiat cu finea anului, esaminându-le special, am constatat că sânt esacte și întru toate corespunzătoare atât ș-lui 195 din legea comercială, precum și statutelor societății.

Ne luăm voe deci a ruga pe On. ad. generală, că deoarece și noi ne alăturăm la propunerile direcțiunii:

- a) Să binevoiască a primi propunerea direcțiunii.
- b) Să aproabe bilanțul de pe anul de gestiune 1900.
- c) Să deie absolutor direcțiunii și comitetului de revisiune pe anul 1900.

Dej, la 20 Februarie 1901 st. n.

Comitetul de supraveghere:

Andrei Cosma m. p. Iosif Lissai m. p. Dr. Gavril Tripon m. p.

Active Contul bilanț încheiat cu 31 Decemvrie 1900. Pasive

Cassa în număr	26393 81	Capital social	200000 —
Cambii escomptate	1003074 84	Fonduri de rezervă	76633.52
Imprumuturi hipotecare	152373 —	Fond de pensiuine	29082.72
pe obligații cu caventi	17002 —	cultural	3966.70
Efecte	12498 —	Depuneri	471096 23
Realități	18577 98	Reescompt	451154 —
Cont-curent	21870 84	Cont-curent	2074 60
Spese restituibile	809 71	Diverse conturi creditare	3627 55
Interese de reescompt anticipate	4494 11	Interese anticipate pro 1901	17328 17
Diverse conturi debitoare	24053 76	Profit curat	25684 56
	1280648 05		1280648 05

Esite Contul profit și pierdere. Intrate

Interese:		Interese:	
pentru fondul de rezervă	2983.60	dela cambii escomptate	77384.33
» pensiuine	1646.16	» imprumuturi hipotecare	10048.08
» depuneri	80014.41	» pe obligații	1187.86
» reescompt	80816.79	de întârziere și competență	28469.40
		dela cont-curent și efecte	3002.82
Spese:			119942 44
de birou, porto-postal și chirie	5968.60		
salare, bani de cuartir și marce	11701.82		
Dare:			
erarială și comunală	7711.08		
după depuneri și compet. de timbre	8965.42		
Profit curat	25684 56		
	119942 44		119942 44

Dej, la 31 Decemvrie 1900,

Dr. Teodor Mihali m. p.,

Augustin Pinte m. p.,

[78] 1—1 director executiv. comptabil.

G. Pușcariu m. p. T. Herman m. p. Dr. T. Mihali m. p. G. Gradoviciu m. p.

Dr. V. Ramonczai m. p. Dr. Kerekes m. p. Dr. C. Barbul m. p. Dr. A. Vajda m. p.

Esaminându-se conturile de mai sus s'au aflat în ordine și esact întru toate.

Dej, la 20 Februarie 1901.

Dr. G. Tripon m. p.

Cosma m. p.

I. Lissai m. p.

Din considerări familiare proprietarul este silit a se depărta, pentru aceea vinde sau esarêndează

apoteca

proprie din Ofenbaia unui apotecar creștin, care vorbește limba română, germană și maghiară. Medic este în loc. Prospecte favorabile.

Pentru informațiuni mai detaliate a se adresa la antistia comunală în Ofenbaia, comitatul Torda-Aranyos. [69] 3—3

Un asistent

se primește pe lângă un salariu lunar de 100 coroane și menaj întreg, în farmacia mea din Lupeni.

[70] 3—3 L. Ciucu, farmacist.

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24×32 cm. îl trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni.

Cărți didactice.

Adamescu, Istoria limbii și literaturii rom.	cor. 3.50
Barcianu Dr. D. P., Gramatica germ. teor.-pract.	2.80
— Dicționar rom.-germ. broș. cor. 6.—, legat	7.60
— „germ.-rom.”	7.60
Brânzeu N., Școalele din Blaj, studiu istoric.	2.—
Butureanu H., Manual de arheologie și bibliologie	—7.5
Cipariu T., Gramatica limbii rom. P. II. sintetică	4.—
— Despre limba română	—8.30
D. Anghel, Istoria limbii și literaturii rom.	4.50
Dobrogeanu Gh., Literatură și știință 2 vol. a	5.—
Lapadat D., Eschizile de stil în școala popor.	—30
Lauran, Creaștiul gr.-catolic deprins în legea sa	2.40
Lazariciu I., Istoria literaturii rom. în anul tiner. sud.	2.—
— Elemente de Poetica rom., în anul tiner. gimn.	1.20
Măndrescu I. C., Elemente ungurești în limba română	3.—
Munteanu G. I., Opurile lui Caiu Corn. Tacit. traducere	1.60
Ollănescu D. C., Ode, Epode, Carmen saeculare lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, vol. I.	6.—
— Ad Pisones (ars poetica) lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, P. I.	2.—
Patrișiu Gr., Didactica generală cu privire la învățăm. școlii primare	1.50
Petri B., Scriptologia sau modul de a învăța cititul scripșit	1.60
— Sistemul metric, manual pentru învățători	—60
Ploș Dr. P., Didactica pentru elevii institutelor pedagog.	1.60
— Istoria pedagogiei	4.—
— Metodica școlii popor. pentru elevii inst. pedagog.	8.—
— Psihologia pentru inst. pedagog. și școalele medii	2.—
Poni P., Elemente de fizică cu figuri în text	5.—

Pentru școalele populare

avem oale în Sibiu, Brașov și Blaj apărute, însemnez numai:

Antia carte de lectură de I. Popescu, reviz. de Dr. Span, legat	cor. —40
Carte de citire II. prelucrate de Dr. Span legat	—60
III.	1.20
Geografia Ungariei de Dr. N. Pop. rev. de N. Piliș cu charta	—50
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop. cu multe ilustrațiuni	—40
Aritmetica de F. E. Lurtz:	
Partea I. pentru anul I. și II.	—40
II. numerii dela 1—10.000	—70
III. Frațiunile com. și decimale	1.—
IV. Regula de trei, calcul procentelor etc.	1.80
Fizica de Făgărășan cu multe ilustrațiuni în text	—60
Economia, câmpului și grădinaritul de G. Moian cu ilustr.	—50
Imnioare, adevăc poeziei naționale din cei mai biuni scriitori rom.	—60
Calete de scris — după tarife separate.	
Popescu I., Computul în școala pop., manual pentru învățători	2.40
— Pedagogia psihologică și etică	4.—
— Psihologia empirică sau știința despre suflet	4.—
Popovici-Contu C., Științe istorice și morale sau încercări asupra stării noastre sociale	2.75
Raiciu T., Studii literare, Chestiuni liter.-istorice, filos. și artistice	1.50
Rozek I., Crestomatia scurtă din poezi latini, cu note	—60

Mapele de părete

Iertate de înaltul ministru pentru școală.	
Kogutowicz M., A magyar korona országainak iskolai fali térképe (Mapa Ungariei) tras pe pânză,	cor. 11.50
— Europa iskolai fali térképe (Mapa Europei) t as pe pânză,	12.—
— Az oszt.-magy. monarchia iskolai fali térképe (Mapa Austro-Ungariei) tras pe pânză	11.50
Europa după Kozen, trad. de I. Moldovan, tras pe pânză cor. 11.—	
— Pentru școalele din Bucovina prin ordin. min. ddo Viena 24 Ian. 1896 nr. 1095	
Schögl-Globul, charta globului pământesc, tras pe pânză cor. 9.—	
— Palestina și terile sfinte scripturi tras pe pânză cor. 6.—	
Rusu I. V., carte de lectură pentru cl. gimn. inferioare	1.80
Stefanelli I., Catechistica biser. drept cred. resărit	8.—
— Catechese, manual pentru catehești și învățători în 3 vol. (Op. premiat de Academia Rom. în Bucur.-gti)	8.—
Tom. I. Istoria biblică a Testam. vechiu	10.—
Tom. II. Istoria biblică a Testam. nou, cu charta Palestinei	8.—
Tom. III. Învățăturile dogmat. și morale	20.—
Opul întreg cu harta Palestinei pret redus	2.40
Viciu Al., Carte de citire pentru cl. V. gimn.	

Celor-ce cumpără un număr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se da rabatul cuvenit.

Se află de vânzare în librăria W. Krafft, Sibiu

Pentru tipar repensabil Iosif Marșhall.

Agentura generală din Sibiu

(strada Bruckenthal nr. 9)

[68] 3—8

a primei reuniuni pentru înzestrarea fetelor și asigurarea copiilor

caută, pe lângă dotație splendidă, pentru localități și orașe de provincie agenturi, cari pe această cale pot să-și asigure venite laterale considerabile.

Sunt rugați deci acei distinși domni, notari, învățători, comercianți, ori persoane private, cari doresc să lucre în această branșă, să binevoiască a-și înainta ofertele, în timpul cel mai scurt, snumitei agenturi generale.

La cerere trimitem imediat prospectele noastre, după a căror cetire, rugăm să ni-se comunice hotărîrea p. t. d-voastre.

Cu această ocaziune observăm, că ramurile de asigurare, cu cari ne ocupăm noi, corespund pe deplin recerincilor vieții moderne. Căci fiecare părinte prevăzător își asigură fiul încă până acela e în etatea fragedă, pe timpul cheltuelilor împreunate cu studiile, pe viitorul lui; de-asemena fiecare mamă bună prin mici cuotisațiuni lunare asigură fiicei sale capitalul de măriș.

Institutul nostru e cea mai sigură cassă de păstrare, căci primește asigurări pentru fete și fecioriași până la etatea de 12 ani, ear' părintele lor se acceptază până la etatea de 50 ani, — dacă însă e trecut de 50 ani, atunci se acceptază mama — dacă n'a împlinit încă etatea de 50 ani. Tatăl are să fie vizitat de medic, din simpla causă, că în cazul că moare deja după solvirea primei cuote, obligămintul solviri mai departe a cuotelor încetează și totuși la terminul fixat copilul își capătă întreg capitalul de asigurare. Dacă s'ar întâmpla însă, ca băiatul să moară, atunci întreaga suma solvită până atunci se restituie părinților. Pe lângă aceste favoruri, fiecare membru al institutului nostru de asigurare primește totdeauna partea cuvenită din suma profitului anual, și în schimbul acestora asiguratul, afară de premiile de asigurare nu are să solvească alte taxe, de pildă: obligație, timbre, incasso, porto-postal, etc.

Cel mai mic capital de asigurare e 1000 coroane=500 fl.

Sunt rugați deci toți acei părinți, cari doresc să asigure viitorul copiilor lor și prin aceasta modalitate să economiseze un anumit capital, — care din partea institutului nostru e împreunat cu mare risc, — să se adreseze cu deplină încredere agenturii generale din Sibiu a institutului, unde li-se vor da cu cea mai mare pre-venire toate celelalte deslușiri, de unde la dorință li-se vor trimite prospectele necesare și se va esmite îndată concretuzul nostru, pentru-ca să contracteze asigurarea.

Comitetul de supraveghere a constatat în ședința sa ținută în 21 l. c. după revizuirea stării casei și a averii, că averea institutului e plasată în următoarele valori: Investiți: cassa institutului de pe Teréz-körut 825.186 cor. 04 bani, cassa institutului de pe Kerepes-ut 664.436 cor. 12 bani, depuneri spre fructificare 2,053.826 cor. 58 bani, hărți de valoare, și anume: renta ung. val. cor. și oblig. I. r. 2,528.920 cor., oblig. de împrumut 251.334 cor. 92 bani, depuneri la fond. de pens. al oficial. 63,693 cor. 94 bani, bani gata 8996 cor. 32 bani, laolaltă: 6,396.393 cor. 92 bani. Starea aceasta a averii, luând în considerare împrejurarea, că institutul a plătit în anul 1900 drept înzestrări de fete și capitale asigurate 499.410 cor. 90 bani, e foarte mulțumitoare.

Prima reuniune pentru înzestrarea fetelor și asigurarea copiilor a înscris în Februarie 1901 1090 părți de premii și a plătit drept premii de înzestrare 42.231 cor. 25 bani. Din 1 Ianuarie—28 Februarie 1901 s'au înscris 2263 și s'au plătit 60,567 cor. 89 bani. Dela înființarea institutului s'au plătit premii de zestre în suma de 5,839.858 cor. 49 bani. Starea casei și averii a fost cu finea lui Februarie 1901 de 6,432.744 cor. 49 bani. Acest institut se nu fie confundat cu reuniunile, asupra cărora s'au ivit în timpul din urmă din parte competentă atâtea critici aspre. Activitatea institutului amintit aci, datează din anul 1863, firma e înscrisă la tribunalul comercial și cambial și înzestrările și asigurările copiilor sânt alcătuite pe baze matematice și cu considerarea tuturor cerincțelor tehnice de asigurare.

Inst.tutul garantează din câștigul anual netto 50%.

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Eorla și Ianov, să cetească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sânt facute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, isvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apocriat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicatiune unei trebuințe ce într-adevăr se simția la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Ilustrații românești!

Cărți postale

cu

ilustrații românești

„...toate 'n tot
Frumoase cât eu nici nu pot
Mai frumoase să-mi socot—
Cu mintea mea”

peste 20 variante,

care de care

mai fermecătoare

Se află cu prețul de 10 bani per bucată

la

„Tipografia”,

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăcel nr. 16.

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit.

Tipuri admirabile.